

POSTANOWIENIE

Dnia 15 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Szewczyk

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 15 listopada 2017 r.,

sprawy **D.M.**,

skazanego za czyny z art. 177 § 2 k.k. w zb. z art. 177§1 k.k. w zw. z art. 178 §1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.; art. 178a § 1 k.k.

z powodu kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego,

od wyroku Sądu Okręgowego w [...] z dnia 12 grudnia 2016 r.,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w [...] z dnia 08 lipca 2016r.

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację, jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

D.M. został oskarżony o to, że: „I. w dniu 12 września 2011 roku w [...] umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że kierując samochodem osobowym marki Volkswagen Passat znajdując się w stanie nietrzeźwości mając 0,60 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu nie zachował należytej ostrożności i prowadził pojazd niezgodnie z obowiązującymi zasadami techniki jazdy, w wyniku czego stracił panowanie nad prowadzonym samochodem na zakręcie drogi w lewo, co spowodowało, że zjechał w lewą stronę na łąkę, gdzie samochód dachował, w wyniku czego pasażer J. O. doznał rany tłuczonej okolicy grzbietu nosa, otarcia naskórka w okolicy twarzoczaszki, wylewów podskórnych

głowy, rozerwania połączenia szczytowo-obrotowego podstawy czaszki, rozległego stłuczenia tkani mózgowej, krwawienia w komorach mózgowych, uszkodzenia struktur głębokich mózgu, rozległego stłuczenia mięszu płucnego i wylewów krwawych w okolicy wnęki płucnej, które to obrażenia spowodowały jego zgon, natomiast drugi z pasażerów R.Ł. doznał stłuczenia kręgosłupa szyjnego, urazu klatki piersiowej oraz złamania głowy żebra piątego i szóstego po stronie lewej, tj. obrażeń ciała, które należą do kategorii średnio-ciężkich i spowodowały u niego naruszenie czynności narządów ciała na okres przekraczający siedem dni, tj. o czyn z art. 177 § 2 k.k. w zb. z art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. w zw., z art. 11 § 2 k.k.,

II. w dniu 12 września 2011 roku w [...] kierował samochodem osobowym marki Volkswagen Passat znajdując się w stanie nietrzeźwości mając 0,60 mg/1 alkoholu w wydychanym powietrzu, tj. o czyn z art. 178a § 1 k.k.”.

Sąd Rejonowy w [...] wyrokiem z dnia 8 lipca 2016 r., uznał D.M. za winnego popełnienia czynu zarzucanego w punkcie I aktu oskarżenia wyczerpującego znamiona art. 177 § 2 k.k. w zb. z art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. skazał go na karę 3 (trzech) lat pozbawienia wolności; na podstawie art. 42 § 3 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 10 (dziesięciu) lat. Ponadto oskarżonego D.M. uznał za winnego popełnienia czynu zarzucanego w punkcie II aktu oskarżenia i za to na podstawie art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. skazał go na karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności; na podstawie art. 42 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 (dwóch) lat. Na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzeczone wobec oskarżonego jednostkowe kary pozbawienia wolności połączył i wymierzył mu karę łączną 3 (trzech) lat pozbawienia wolności. Na podstawie art. 90 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego łączny zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 10 (dziesięciu) lat; zwolnił oskarżonego od opłaty, przejmując wydatki na rachunek Skarbu Państwa.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości obrońca oskarżonego, zarzucając w apelacji:

„I. obrazę prawa karnego materialnego, a mianowicie przepisu art. 42 § 3 kk poprzez wyrażenie błędnego poglądu prawnego, że stanowi on obligatoryjną podstawę w zakresie orzekania o dożywotnim zakazie prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, w sytuacji gdy jego brzmienie wskazuje, że ma on charakter fakultatywny,

II. obrazę przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie:

a) przepisu art. 92 k.p.k. wyrażającą się w wydaniu orzeczenia z pominięciem pozytywnego wyniku przeprowadzonej mediacji pomiędzy oskarżonym a pokrzywdzonymi oraz ugody zawartej pomiędzy nimi, co w sposób oczywisty wpłynęło na treść wyroku, poprzez wymierzenie rażąco surowej kary pozbawienia wolności,

b) art. 167 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 pkt. 5 k.p.k. wyrażającą się w niezasadnym oddaleniu wniosku dowodowego o powołanie biegłych z zakresu daktyloskopii, odorologii oraz analizy śladów DNA na okoliczności, kto siedział na miejscu kierowcy w chwili wypadku, skutkiem czego nie doszło do wszechstronnego wyjaśnienia sprawy oraz doprowadziło do poczynienia błędnych ustaleń fatycznych,

c) przepisów art. 4 k.p.k.; art. 5 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 201 k.p.k. art. 410 k.p.k. art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. polegającą na nie wzięciu pod uwagę przy ferowaniu wyroku wszystkich ujawnionych w toku przewodu sądowego i mających wpływ na rozstrzygnięcie okoliczności, poczynieniu ustaleń faktycznych na dowolnie przeprowadzonej ocenie dowodów oraz wbrew zasadom prawidłowego rozumowania, wskazaniom wiedzy i doświadczenia życiowego, niedostatecznym uwzględnieniu wszystkich okoliczności sprawy w tym okoliczności dla oskarżonego korzystnych, rozstrzygnięciu niedających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego, nienależytej ocenie poszczególnych dowodów, w szczególności dowodu z: zeznań pokrzywdzonego R. Ł., zeznań M. A., zeznań R. C., wyjaśnień oskarżonego, niepełnej i niejasnej opinii biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych, uznaniu za udowodnione faktów nie mających wystarczającego oparcia w dowodach i nie wskazaniu w sposób należyty, dlaczego Sąd nie uznał dowodów

przemawiających przeciwko sprawstwu i winie oskarżonego, co w oczywisty sposób wpłynęło na poczynienie błędnych ustaleń faktycznych prowadzących w efekcie do niesłusznego skazania D.M.,

III. rażąco niewspółmierność orzeczonej oskarżonemu za przypisane mu czyny łącznej kary pozbawienia wolności i łącznego środka karnego, wyrażającą się w wymierzeniu aż 3 lat pozbawienia wolności oraz dożywotniego zakazu prowadzenie wszelkich pojazdów mechanicznych w sytuacji, gdy stopień społecznej szkodliwości przypisanych czynów zabronionych wynikający ze sposobu i okoliczności popełniania czynu, stopień winy oskarżonego, a także sposób zachowania się po popełnieniu przestępstwa oraz pozytywne wyniki mediacji nakazywały orzeczenie kary dwóch lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania oraz zakazu na podstawie art. 42 § 2 k.k.

W konkluzji apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sadowi Rejonowemu w [...] ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu czynów.

Sąd Okręgowy w [...] wyrokiem z dnia 12 grudnia 2016 r., sygn. akt II Ka .../16, utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Od prawomocnego wyroku Sądu odwoławczego kasację wniósł obrońca k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k., art. 434 § 1 k.p.k. w zw. z art. 443 k.p.k. poprzez zaakceptowanie i przyjęcie za własne ustaleń faktycznych Sądu I instancji dokonanych po ponownym rozpoznaniu sprawy wbrew regułom *ne peius*, w ten sposób, że Sąd I instancji poczynił ustalenia faktyczne w odniesieniu do stężenia alkoholu we krwi skazanego D.M. na podstawie dokumentów w postaci protokołu pobrania krwi i badaniach fizykochemicznych krwi pobranej od skazanego (k. 145) pomimo tego, że podczas pierwszego rozpoznania przed Sądem I instancji (wyrok Sądu Rejonowego w [...] z dnia 31 października 2013 r.) dokumenty te nie zostały uznane za dowody w sprawie, a w/w wyrok został zaskarżony jedynie apelacją obrońcy na korzyść oskarżonego, przez co Sąd I instancji rozpoznając sprawę po raz drugi (w sprawie sygn. II K .../14) nie mógł dokonać ustaleń faktycznych na niekorzyść oskarżonego i w oparciu o materiał, który nie został ujawniony na rozprawie oraz nie został uznany za dowód przy pierwszym rozpoznaniu sprawy, co

miało istotny wpływ na treść wyroku i ustalenia faktyczne dotyczące stanu trzeźwości skazanego w chwili czynu z pkt, I przypisanego skazanemu wg. kwalifikacji art. 177 § 2 kk w zb. z art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. oraz dla bytu występku z art. 178 a §1 k.k.;

2) rażące naruszenie przepisów prawa procesowego - art. 433 § 2 k.p.k. w zw. 443 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k. poprzez nienależytą kontrolę odwoławczą i brak wszechstronnego odniesienia się do zarzutów apelacji:

- w wyniku zignorowania naruszenia przez Sąd I instancji art. 443 k.p.k. polegającego na poczynieniu przy ponownym rozpoznaniu ustaleń faktycznych w oparciu o dokumenty- protokoły badania krwi oraz badania fizykochemiczne, które nie zostały uznane za dowody przez Sąd I instancji podczas pierwszego rozpoznania sprawy (sygn. II K .../11), pomimo tego, że apelacja od w/w wyroku została wniesiona jedynie na korzyść oskarżonego, zaś w aktach sprawy brak było dokumentów poświadczających sprawność i legalizację urządzenia mierzącego zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu zważywszy, że za taki dowód nie może być uznana sama kserokopia świadectwa wzorcowania, mając również na względzie, iż data kalibracji urządzenia na wydruku z urządzenia Alkometru i kserokopii świadectwa wzorcowania była odmienna, zaś Sąd Okręgowy z naruszeniem reguł *ne peius* przyjął, że ustalenie stanu nietrzeźwości skazanego może zostać dokonane na podstawie w/w protokołów badania krwi i badań fizykochemicznych, co miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia i doprowadziło do utrzymania w mocy wyroku Sądu I instancji mimo tego, że przy ponownym orzekaniu Sąd ten dokonał ustaleń faktycznych z naruszeniem reguł *ne peius* określonych w art. 443 k.p.k. na niekorzyść skazanego opartych na podstawie protokołu pobrania krwi i badań fizykochemicznych krwi, które przy pierwszym rozpoznaniu nie zostały uznane za dowody, co skutkowało niesłusznym przyjęciem, że skazany w momencie wypadku znajdował się w stanie nietrzeźwości;

- w którym zakwestionowano prawidłowość badania oskarżonego na zawartość alkoholu Alkometrem, a tym samym wartości dowodowej badania tym urządzeniem w stosunku do którego brak było wiarygodnej informacji odnośnie jego sprawności i legalizacji, brak należytego odniesienia się do zarzutu, iż takim dokumentem nie mogła być kserokopia świadectwa wzorcowania, na której zresztą

widniała inna data kalibracji urządzenia, aniżeli na wydruku z urządzenia przy badaniu, co miało istotne znaczenie w sytuacji, gdy na podstawie tych źródeł dokonane zostały ustalenia faktyczne co do stanu trzeźwości skazanego;

3) rażące naruszenie przepisów prawa procesowego- art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art., 7 k.p.k. w zw., z art. 201 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 k.p.k. poprzez niewłaściwe, pobieżne i ogólnikowe odniesienie się do zarzutów skierowanych przeciwko wyrokowi Sądu I instancji w odniesieniu do kontroli prawidłowości sporządzonej opinii biegłych z zakresu kryminalistycznej i technicznej rekonstrukcji wypadków oraz medycyny sądowej z Biura Ekspertyz Sądowych BIO GEN i pominięcie przez Sąd Odwoławczy naruszenia art. 201 k.p.k., iż opinia ta jest niepełna, bowiem przy opiniowaniu pominięte zostały istotne dowody w wyniku:

- przyjęcia przez biegłych założeń jedynie w oparciu o wybrany przez nich materiał dowodowy w odniesieniu do usytuowania osób znajdujących się w samochodzie Volkswagen w momencie wypadku, tj. przede wszystkim zeznania świadków [...], szkic wypadku sporządzony przez technika kryminalistycznego (który nie był obecny na miejscu wypadku w chwili gdy w otoczeniu uszkodzonego samochodu znajdowali się uczestnicy wypadku), dokumentacji medycznej skazanego D.M., opinii lekarskiej dotyczącej J. O., pomijając inne warianty możliwe do przyjęcia dla założeń tejże opinii, a przede wszystkim, że opinia biegłych z Biura Ekspertyz Sądowych nie zawierała analizy opartej na całym materiale dowodowym zważywszy, że nie przeanalizowano w niej możliwego usytuowania osób znajdujących się w przedmiotowym pojeździe także przy przyjęciu jako podstawy opinii dowodów w postaci wyjaśnień skazanego, w odniesieniu do wystąpienia u niego wskutek wypadku krwawienia, (co mogło skutkować naniesieniem krwi na podsufitkę w związku z jego usytuowaniem w pojeździe), szkicu sytuacyjnego nakreślonego przez S. B. (który był obecny na miejscu wypadku, gdy w polu wypadku znajdowały się jego uczestnicy);

- przyjęcia przez biegłych założenia o braku większego krwawienia z okolic głowy D.M. w czasie wypadku w oparciu o dokumentację medyczną w sytuacji, gdy biegli w tejże opinii wskazali na niedokładne opisy obrażeń w tej dokumentacji, przy czym Sąd odwoławczy zignorował uchybienie, iż biegli nie dokonali analizy

możliwego usytuowania uczestników wypadku w samochodzie Volkswagen Passat w czasie jego przebiegu w oparciu o możliwość pozostawienia śladów krwi na podsufitce od strony pasażera przez określone osoby przy przyjęciu założeń uwzględniających cały materiał dowodowy, a więc także w wariantcie obejmującym założenia przyjęte w oparciu o wyjaśnienia D.M., szkic sytuacyjny sporządzony przez S. B. przy uwzględnieniu wszelkich skutków wynikających z niedokładności dokumentacji medycznej D.M.;

4) rażące naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k. oraz 193 k.p.k. poprzez brak wszechstronnego odniesienia się do zarzutów apelacji dotyczących powierzchownej oceny dowodów przeprowadzonych przed Sądem 1 instancji oraz nienależyte wskazanie w uzasadnieniu wyroku Sądu II instancji, dlaczego zarzuty podniesione w apelacji zostały uznane za niezasadne, a przede wszystkim:

- brak należytego odniesienia się do zarzutów skierowanych przeciwko prawidłowości ustaleń opartych na zeznaniach świadka R. Ł. co do ustaleń osoby kierującej pojazdem Volkswagen Passat, w szczególności po zakończonym postoju pojazdu bezpośrednio przed wypadkiem w świetle wniosków wynikających z opinii biegłego psychologa, iż w czasie wypadku z uwagi na stwierdzone u R. Ł. ograniczenia natury psychologicznej oraz znajdowanie się w stanie nietrzeźwości, musiały wystąpić u niego zaburzenia zdolności poznawczych, zaburzenia zdolności spostrzegania i zapamiętywania, gdzie Sąd ogranicza się jedynie do wyrażenia poglądu, iż okoliczność leczenia się świadka w PZP i choroba w postaci schizofrenii paranoidalnej nie dyskwalifikuje jego zeznań, które to uchybienie miało wpływ na treść rozstrzygnięcia, zwłaszcza, że na podstawie jego zeznań jako jedyne naoczne świadka zostały dokonane ustalenia faktyczne;

- brak należytego wyjaśnienia w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, pomimo skierowania w tym zakresie zarzutu apelacji, dlaczego Sąd uznając opinię za pełnowartościowy dowód zaniechał przy ocenie zeznań świadka R. Ł. rozważenia wniosków opinii psychologicznej, stanowiących, iż w czasie wypadku musiały ujawnić się u tego świadka zaburzenia spostrzegania, zdolności poznawczych, zdolność do kontroli własnych zachowań, przez co wg. opinii nie jest możliwym, żeby świadek był pewien szczegółów zdarzenia;

- które to uchybienia miały istotny wpływ na treść wyroku, bowiem zaakceptowanie ich przez Sąd Odwoławczy rzutowało na przyjęte ustalenia faktyczne przede wszystkim w odniesieniu do sprawstwa obu przypisanych występków”.

Podnosząc powyższe zarzuty na zasadzie art. 537 § 1 k.p.k. skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w [...] w całości oraz utrzymanego w mocy wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w [...].

W odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Rejonowej w [...] wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Kasacja jest bezzasadna w stopniu oczywistym, co skutkowało jej oddaleniem w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Analiza zarzutów kasacyjnych, sformułowanych przez obrońcę skazanego D.M. jednoznacznie wskazuje, iż skarżący zmierza w niedopuszczalny sposób do zakwestionowania ustaleń faktycznych w sprawie, które stanowiły podstawę przypisania skazanemu zarzucanych mu czynów. Ustalenia te zostały poddane prawidłowej kontroli odwoławczej przez Sąd Okręgowego w [...]. Wbrew twierdzeniom skarżącego Sąd odwoławczy rzeczowo i wszechstronnie odniósł się do wszystkich zarzutów stawianych w apelacji i w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia wykazał powody akceptacji dla ustaleń faktycznych i prawnych przyjętych przez Sąd I instancji, uzasadniając swoje stanowisko w tej kwestii. Tym samym stwierdzić należy, że wniesiona przez obrońcę skazanego kasacja nie zawiera zasadnych argumentów, które potwierdzałyby stawiany zarzut, iż Sąd odwoławczy przy rozpoznaniu apelacji naruszył treść art. 433 § 2 k.p.k., bądź art. 457 § 3 k.p.k.

Obrońca, stawiając zarzuty naruszenia norm prawa procesowego, polegającego na faktycznym braku rozważenia zarzutów apelacyjnych w konsekwencji powieliła te zarzuty, celem wywołania ponownej, dublującej kontroli orzeczenia Sądu I instancji przez Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym, co jest zabiegiem niedopuszczalnym na gruncie obowiązujących norm prawnych.

Argumentację Sądu odwoławczego w zakresie oceny zarzutu naruszenia w sprawie zakazu reformationis in plus oraz sposobu wykazania, iż skazany w chwili czynu znajdował się w stanie nietrzeźwości należy ocenić jako przekonującą. Za taką też uznał ją prokurator, który w odpowiedzi na kasację podniósł, iż skarżący nie przedstawił żadnych racjonalnych przesłanek wskazujących na nieprawidłowe funkcjonowanie urządzenia alcosensor użytego do badania stanu trzeźwości skazanego po zdarzeniu, poza czysto teoretycznym kwestionowaniem wartości dowodowej kserokopii świadectwa legalizacji i rozbieżności między widniejącą na nim datą wzorcowania a datą kalibracji wskazaną w wydruku z badania. Natomiast Sąd odwoławczy na stronie 16 uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia zasadnie wskazał, że wiarygodność tego badania została potwierdzona opinią fizykochemiczną, przeprowadzoną po zbadaniu zabezpieczonej od oskarżonego próbki krwi. Ponadto Sąd ten trafnie zauważył, iż: "Sąd rozpoznający tę sprawę w I instancji po raz drugi, dokument powyższy oraz protokół pobrania krwi zaliczył w poczet materiału dowodowego, a nieuczynienie tego przez Sąd Rejonowy rozpoznający sprawę jako pierwszy i wywiedzenie apelacji od pierwszego wyroku, jaki zapadł w niniejszej sprawie, wyłącznie na korzyść oskarżonego, nie powoduje zakazu wykorzystania tego dowodu przy ponownym rozpoznaniu sprawy".

Zarzuty opisany w punkcie 3 kasacji, dotyczące kontroli prawidłowości sporządzonej opinii biegłych z zakresu kryminalistycznej i technicznej rekonstrukcji wypadków oraz medycyny sądowej z Biura Ekspertyz Sądowych BIO GEN , a także zarzut niewłaściwej oceny zeznań świadków został powielony z punktu II apelacji, do którego Sąd II instancji odniósł się w wystarczający sposób w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Zarzuty te sprowadzają się w rzeczywistości do podjętej pod pozorem naruszenia przez Sąd odwoławczy art.433 § 2 k.p.k. i art.457 § 3 k.p.k. polemiki z oceną materiału dowodowego dokonaną przez Sąd I instancji w sytuacji, gdy były one przedmiotem starannej i wszechstronnej analizy Sądu II instancji. Sąd odwoławczy odniósł się zarówno do oceny wiarygodności zeznań świadków, ustaleń wynikających ze zgromadzonej w sprawie dokumentacji lekarskiej, jak i wartości dowodowej opinii biegłych z dziedziny ruchu drogowego oraz medycyny sądowej, słusznie uznając zarzuty dotyczące tych kwestii za bezzasadne.

Biorąc powyższe rozważania pod uwagę, Sąd Najwyższy oddalił kasację jako oczywiście bezzasadną, a kosztami postępowania kasacyjnego obciążył skazanego.

kc